

Bilanca stanja in pogled naprej

Ob zaključku leta ocenjujemo doseženo in usmerjamo pogled v prihodnost. Navajeni visokih stopenj gospodarske rasti v preteklih petih letih se kar težko sprijaznimo z manj kot 3-odstotno rastjo, še posebej, ker se je poraba ves čas ravnala po optimističnih napovedih. Gospodarska rast ne more vztrajati, če se pojavi tako močna ohladitev, kot se je pri naših glavnih zunanjetrgovinskih partnerjih letos. Razen če bi se zgodil kvalitativni preskok, prodor novih podjetij v novih tržnih nišah, kar pa se, kot vemo, ni zgodilo. Čas za to je več kot ugoden, žal pa ne vse okoliščine, ki vplivajo na razvoj.

Na Vrhu slovenskega gospodarstva v novembru smo še posebej opozorili na premajhen delež, ki ga namenjamo za razvoj in raziskave. Tudi z nastopom direktorja Kemijskega inštituta smo pokazali, da imamo v Sloveniji izvrsten potencial v znanosti, vendar pa hkrati množico sistemskih ovir, ki preprečujejo pretok znanja med raziskovanjem in trgov.

Na predstavitvi Pogleda 2020, ki ga je pripravilo naše stanovsko Združenje Manager, je profesor Mramor aktualno (ekonomsko) politiko označil kot strel v koleno, saj smo ne le zamudili izjemno ugodno obdobje za nekatere nujne reforme, temveč sprejeli vrsto ukrepov, ki bodo konkurenčnost gospodarstva le še poslabšali. A na istem srečanju je profesor Bole dokazal, da je gospodarstvo bistveno bolj odporno proti morebitnemu povečevanju trenj na globalnem trgu, kot je bilo v obdobju pred izbruhom finančne krize. In tudi bolj trdno, kot je gospodarstvo v povprečju v evro območju.

Na Vrhu gospodarstva smo skupaj s predstavniki institucij znanja in ministrstev podpisali posebno Izjavo za Slovenijo 5.0. Gre za koncept, ki zasleduje logiko japonskega razvojnega modela Society 5.0, moderne družbe, kjer bodo najsodobnejše tehnologije skupaj z usmerjenim družbenim razvojem pripeljale do okoljske vzdržnosti in socialnega

blagostanja. Kot mi vidimo Slovenijo 5.0, pa ne gre le za postavljanje ambicioznih in plemenitih ciljev nekam v prihodnost, čeprav je več kot nujno, da tudi te cilje imamo. In v Strategiji razvoja Slovenije 2030 so nadvse kompetentno razdelani. Vendar pa je za nas pomembno, da bomo zmogli postaviti lestvico našega napredovanja in doseganja razvojnih ciljev po letih. Da bomo sposobni vsako leto posebej ugotoviti, koliko smo se približali končnemu cilju – npr. dodani vrednosti na zaposlenega, deležu obnovljivih virov, številu doktorjev znanosti v gospodarstvu, čakalnim dobam na operativne posege ipd. Ker, kako naj osvojimo vrh gore v zastavljenem času drugače kot tako, da se ves čas spopadamo z vsem, kar nam stoji na poti proti vrhu.

Za doseganje skupnih ciljev je zelo pomembno zaupanje. Čeprav je splošno, ocenjujem da tudi prevladujoče mnenje, da v Sloveniji ni zaupanja, ne v institucije ne v gospodarstvo, pa ankete javnega mnenja in strokovne analize tega ne potrjujejo. Slovenci smo med bolj zadovoljnimi v Evropski uniji in tudi v prihodnost Evropske unije in gospodarsko prihodnost verjame bistveno večji del našega prebivalstva, kot pa predstavljajo negativno nastrojeni. Res je, da je izgradnja zaupanja dolgotrajen proces in da se lahko zelo hitro poruši. Vendar pa je za pogled naprej, za načrtovanje prihodnjih sprememb zelo pomembno, da vse skupaj poteka na osnovi zaupanja. Visoka gospodarska rast, investicije, nova delovna mesta, v zadnjih letih tudi nadpovprečno visoka rast plač – višja od produktivnosti, analitiki pa jo napovedujejo tudi za prihodnji dve leti, so dosežki, ki dovoljujejo zadovoljstvo in, kar je še pomembneje, omogočajo smelejše spremembe, navkljub cagavi politični praksi. So kapital, ki omogoča razvoj, vendar tudi kapital, ki bo, če ga ne bomo pametno uporabili, predstavljal le velik strošek, zaradi katerega nas bo lahko bolela glava. gg

Za načrtovanje prihodnjih sprememb je zelo pomembno, da vse skupaj poteka na osnovi zaupanja. Visoka gospodarska rast, investicije, nova delovna mesta, v zadnjih letih tudi nadpovprečno visoka rast plač, so dosežki, ki dovoljujejo zadovoljstvo in omogočajo smelejše spremembe.

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya